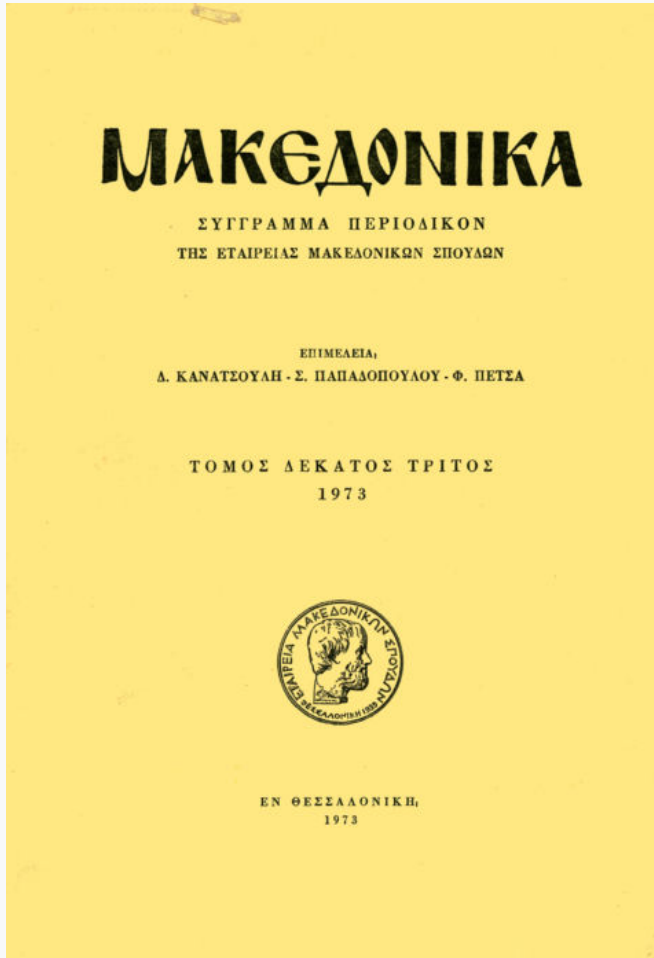

Μακεδονικά

Τόμ. 13, Αρ. 1 (1973)

Τοπωνύμια Σελιού Βεροίας

Νικ. Γ. Παπαδόπουλος

doi: [10.12681/makedonika.909](https://doi.org/10.12681/makedonika.909)

Copyright © 2014, Νικ. Γ. Παπαδόπουλος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπαδόπουλος Ν. Γ. (1973). Τοπωνύμια Σελιού Βεροίας. *Μακεδονικά*, 13(1), 365–376.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.909>

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΣΕΛΙΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

Σήμερα για πολὺν κόσμον, στὴν κεντρικὴ τουλάχιστον Μακεδονία, Σέλι σημαίνει χιονοδρομίες· γιὰ τοὺς Βλάχους, καὶ μάλιστα τῆς Βεροίας, σημαίνει χαμένο παρελθόν. Γιατί, ἂν σήμερα οἱ θερινές τους διακοπές σ' αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀναψυχή, κάποτε ἦταν βιοτικὴ ἀνάγκη. Κάποτε ὅμως ἦταν ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ Βλάχοι τοῦ Βερμίου περνοῦσαν τὸ χειμῶνα μὲ τὰ κοπάδια τους στὸν κάμπο καὶ τὸ καλοκαίρι ἔπαιρναν δίπλα τὶς πλαγιές γιὰ νὰ πιάσουν τὸ θερινὸ τους στέκι, τὸ Σέλι. Τώρα σκόρπισαν πιά κι οἱ περισσότεροὶ κατέφυγαν στὶς πόλεις καὶ μόνο στὶς διακοπές τους ξαναβρίσκονται ἐκεῖ ψηλά, γιὰ νὰ ποῦν τί εἶχαν καὶ τί ἔχασαν ἀπὸ κλίμα, ἡσυχία καὶ ὁμορφιά—νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια.

Κάπως ἔτσι ἄρχισε τὸ σημερινὸ Σέλι, γνωστὸ καὶ ὡς Κάτω Βέρμιο, καὶ ἦταν καλοκαίρι, φυσικά, ὅταν τὸ πρωτογνώρισα τότε. Πολλοὶ τὸ πρωτοαντικρῦζον χιονισμένο. Τὸ βρῆκα συμπαθητικὸ καὶ συμμαζεμένο, θαρρεῖς ἀπὸ κάποιο ἀόριστο φόβο, μέσα σὲ ἓνα λάκκωμα καὶ σὲ 1.500 μ. περίπου ὑψόμετρο. Κανένα ὄμοιο προμήνυμα γιὰ τὶς περιλάλητες ὁμορφίες του. Αὐτὲς ἀποκαλύπτονται σιγά-σιγά, ὅταν ἀρχίσης νὰ τὸ περπατᾶς καὶ νὰ τ' ἀφήνης γιὰ νὰ χαθῆς μέσα στὰ ἀπέραντα δάση ἀπὸ ὀρεινὴ πεύκη καὶ δξυά, ποὺ τὸ περικυκλώνουν. Ἐκεῖ εἶναι τὸ πραγματικὸ Σέλι. Τὸ ἄλλο εἶναι τὸ γνωστὸ γιὰ τὶς δυὸ χιονοδρομικὲς πίστες καὶ τὴν κάποια τουριστικὴ χειμερινὴ κίνηση ποὺ παρουσιάζει τὰ Σαββατοκύριακα κυρίως.

Τὸν ἄλλο χρόνο ξαναπῆγα καὶ τώρα τὸ ἔχω τάμα, θαρρεῖς. Ἔτσι ἄρχισα νὰ διαπιστώνω, ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τουριστικὸ, παρουσιάζει τὸ χωριὸ καὶ ἄλλα ἐνδιαφέροντα. Γιὰ τὸ φιλόλογο μάλιστα ἓνα πλῆθος ἀπὸ τοπωνύμια δὲν περνοῦν ἀπαρατήρητα, τὴ στιγμὴ προπαντὸς ποὺ φτάνουν στ' αὐτιά του στὴ Βλαχικὴ καὶ τοῦ θυμίζον τόσα πολλὰ ἀπὸ τὴ Λατινικὴ. Ἄπ' ἐδῶ ξεκίνησα. Ρώτησα καὶ ἔμαθα, ἐπισκέφθηκα πολλὰ μέρη ὁ ἴδιος καὶ μὲ χαρὰ ἔβρισκα καὶ κατέγραφα καθημερινὰ καὶ κάτι ποὺ συναντοῦσα σὲ κάθε μου βῆμα. Ἐξ ἄλλου ἡ σταδιακὴ ἐξοικείωση μὲ τὴ Βλαχικὴ—παλιοὶ καὶ νεώτεροὶ μιλοῦν ἀκόμα τὴ γλώσσα—μὲ ἔφερε πιὸ κοντὰ στὸ ἀντικείμενο καὶ ἡ πρώτη σκέψη δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ ἀπόφαση. Ἡ παρότρυνση τοῦ φίλου Χ. Π. Συμεωνίδη ἦταν ἡ ἀφετηρία.

Ἔτσι παρουσιάζω σήμερα μιὰ σειρά ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστὰ στὸ Σέλι τοπωνύμια—εἶτε μέσα ἀπ' τὸ χωριὸ εἶτε ἀπὸ γύρω—μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ γλωσσικὸ καὶ λαογραφικὸ ὕλικό, ποὺ ὑπάρχει πολὺ ἀκόμη, δὲν θά μὲ ἄφηνε ἀδιάφορο.

Ἄκολουθῶ ἀλφαβητική κατάταξη με σύντομη περιγραφή για κάθε τοπωνύμιο και με προσπάθεια για ἐτυμολόγηση, ὅπου ἦταν δυνατό. Ὅσα τοπωνύμια τ' ἄκουσα βλαχικά, τὰ κατέγραψα με λατινικούς χαρακτήρες, ὅσα ἑλληνικά, με ἑλληνικούς. Για τὴν ἀπόδοση ὀρισμένων φθόγγων τῆς βλαχικῆς χρησιμοποίησα εἰδικὰ σημάδια, πού ἐπεξηγοῦνται στὴν οἰκεία θέση. Στὸ τέλος δίνονται συγκεντρωμένα κατὰ περιοχὲς τὰ 80 περίπου τοπωνύμια ἀπ' αὐτὴν τὴν πρώτη μου προσπάθεια.

ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΣΥΜΒΟΛΩΝ

ă = α ἀνοιχτό

â = α κλειστό

ga = διφθογγισμένο e (κάτι ἀνάμεσα στὸ e καὶ a)

oa = διφθογγισμένο o (κάτι ἀνάμεσα στὸ o καὶ a)

z = ζ

li καὶ ĩi = ὄπως τὰ ἰταλ. gli καὶ gni

š = ἀγγλικὸ sh (σ παχὺ)

tš = ἀγγλικὸ ch (τσ παχὺ)

Οἱ φθόγγοι πού σημειώνονται σὰν δεῖχτες μὲν ἄκουονται, ὅπως fág^u.

Οἱ λέξεις τῆς βλαχικῆς τονίζονται, ὅπως kkrátá.

Ἄ γ κ ἄ θ ι, τό ὄρεινὴ περιοχή μετὰ τὴν Κορέα, μισὴ γυμνὴ μισὴ σκεπασμένη με πεῦκα. Βρίσκεται ΝΔ τοῦ χωριοῦ καὶ σὲ ἀπόσταση ἀπ' αὐτὸ 4-5 χιλιομέτρων.

Ἄ γ ν α ν τ ἔ ς, ὁ πρόκειται για θέση πού καταλήγει σὲ γκρεμὸ 200 μ. Βρίσκεται ἀνατολικῶς τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 3.500 μ., ἀμέσως μετὰ τὸ τοπωνύμιο Κυρά' ἡ'. Ἄπ' ἐδῶ μπορεῖς καὶ ἀγναντεύεις κάτω τὸν κάμπο, ἀπ' ὅπου καὶ ἡ ὄνομασία.

Ἄ λ ἦ Χ ὀ τ ζ α, ὁ ὁμώνυμη βρῦση σὲ μικρὸ ξέφωτο. Περιοχὴ πυκνὰ πευκοφυτεμένη. Ἡ βρῦση βρίσκεται περὶ τὰ 1.000 μ. ΝΔ τῶν Προιονῶν καὶ τὸ νερό της φημίζεται. Ὄνομασία τουρκικὴ.

Ἄ λ ὠ ν ι, τό πρόκειται για τὴν ἀνοιχτὴ καὶ ἐπίπεδη περιοχή μπροστὰ ἀπὸ τὶς οἰκίες Μ. Μίσσια καὶ Ν. Πάσχου, ἀριστερὰ τοῦ δρόμου πρὸς τὸ Ξενοδοχεῖο «Σέλι». Ὑπάρχει βρῦση με ποτίστρες. Στὸ σημείο αὐτὸ κατέληγαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία μετὰ τὴν στέψη πολλὲς νύφες καὶ ἔστηναν τὸ χορὸ, κυρίως τὸ Δεκαπενταύγουστο. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὴ μορφή τοῦ τοπίου.

Ἄ ν α γ ν ὠ σ τ η ς, ὁ βρῦση ὁμώνυμη, με δυὸ πρόχειρους σωλῆνες, στὶς παρυφῆς τοῦ χωριοῦ, στὰ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου για τὴ χιονοδρομικὴ πίστα. Λέγεται ὅτι με τὸ νερό αὐτὸ βράζουν πιὸ γρήγορα τὰ «ἄβραστα» ὁ-

σπρια. *Ἀναγνώστης* ονομάζεται και ἡ γύρω περιοχή σὲ μικρὴ ἄκτινα. Τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν ἴδρυτή.

Ἄνω Σέλι ἢ *Ἄνω Βέρμιο*, τὸ πρόκειται γιὰ τὸ παλιὸ *Σέλι*. Βρίσκεται ΝΔ τοῦ νέου χωριοῦ (*Κάτω Βερμίου*), δεξιὰ ἀπὸ τὸ *Χατζιαντίν* καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὰ *Πριόνια*, σὲ ἀπόσταση πάνω ἀπὸ 15 χιλιόμε. ἀπὸ τὸ *Σέλι*. Σώζεται μιὰ ἐκκλησία καὶ εἰρήπια ἀπὸ παλιὰ οἰκήματα.

A r s ú b a š (οὐδ.)· κορυφὴ (1.800 μ. ὑψόμε.) γυμνὴ μὲ ὁμαλὲς κατηφορικὲς πλαγιές, ἰδεώδης τόπος γιὰ χιονοδρομίες, ὅπου καὶ ἡ δευτέρη μονάδα ski-lift. Βρίσκεται στὰ Ν τοῦ χωριοῦ, πίσω ἀπὸ τὸ πολὺ γνωστὸ χιονοδρομικὸ κέντρο περὶ τὰ 5.000 μ. ἀπὸ τὸ χωριό. Ὀνομασία βλαχικὴ· πιθανότατα συνθετικά: βλαχ. *árs*^u 'καμένος, καυλισμένος' + τουρκ. *baş* 'κεφάλι, κορυφὴ'.

V a r k ó (ἄρσ. 'βάλτος, τέλμα')· ἓνα μέρος σχεδὸν ἐπίπεδο μὲ λίγη χλόη καὶ βοῦρλα. Ἀναβλύζουν νερὰ σὲ μικρὴ ποσότητα καὶ μεταβάλλουν τὸν τόπο σὲ βάλτο. Βρίσκεται πρὶν ἀπὸ τοῦ *Ντέμου*, Ν τοῦ χωριοῦ στὰ 700 μ. περίπου. Ἡ ἄρκετὰ γνωστὴ λέξι *βαρκό* δηλώνει καὶ στὰ βλαχικά τὸ ἔλος.

B ó d i, τὸ· δασώδης περιοχή μὲ πολλὲς ὄξυες πρὶν ἀπὸ τὴν κορυφὴ *Σιδεράκι*.

Βολόγ(γ)ες, οἱ· ἐκτεταμένος βοσκοτόπος, ἐλαφρὰ κατηφορικὸς μὲ πεῦκα, ὄξυες καὶ δρένια (δρῦς) καθὼς καὶ πυκνὴ χλόη. Βρίσκεται πρὶν φτάσουμε στὰ *Πριόνια*, Ἀ ἀπ' αὐτὰ περὶ τὰ 1.500 μ. καὶ Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 6.000 μ. ἀπ' αὐτό. Ὀνομασία σλαβικὴ· ἀνοίχτωμα μὲ χόρτο, λιβάδι.

Βρύση Γραμμένης, ἡ· πρόκειται γιὰ βρύση πρόχειρη, ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ παραθεριστὲς Ναουσαῖοι. Βρίσκεται 200 μ. ἀριστερὰ μετὰ τὴ *Γραμμένη*.

Βρύση Γυφτογιά ν ν η, ἡ· βρύση ποὺ ὀφείλει τὸ ὄνομα στὸν ἴδρυτή της. Παλαιότερα ἦταν ἀπλῶς πηγὴ. Σήμερα ὑπάρχει βρύση μὲ ποτίστρες. Βρίσκεται μετὰ τὸ *Ζωγράφο* καὶ πρὶν ἀπὸ τὴ *Δυκάτ*, ἀριστερὰ, περὶ τὰ 800 μ. ἀπὸ τοῦ *Ντέμου*.

Γραμμένη, ἡ· μεγάλο ξέφωτο σὲ ὁμαλὴ πλαγιά· γύρω-γύρω πολλὰ πεῦκα καὶ ὄξυες. Τοποθεσία πολὺ γραφικὴ, ὅπου κάθε καλοκαίρι ἔρχονται καὶ παραθερίζουν Βλάχοι τῆς Ναούσης. Βρίσκεται στὰ Β τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 4.000 μ., ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ τὴ *Νάουσα*. Ἡ ὄνομασία ὀφείλεται στὴ γραφικότητα τοῦ τοπίου (*γραμμένος*=ζωγραφιστός, ὁμορφος).

Δοάλι μάσουρι (οὐδ. 'τὰ δύο μαντριά')· δυὸ μεγάλα λακκώματα ἀπὸ 5 στρέμματα περίπου τὸ καθένα, ὁμαλὰ καὶ γυμνά, ποὺ χρησιμοποιοῦνταν σὰν στέκια κοπαδιῶν. Βρίσκονται δεξιὰ ἀπὸ τὴν *Κορέα*, ΝΔ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 3.000 μ. Ἡ λέξι *doáli* 'τὰ δύο' καὶ *másurí* 'τόπος διαμονῆς' (<λατ. mansum, maneo).

Δυκάτ (θηλ.)· κάτω καὶ ΝΑ τῆς *Καταφλιόρας* στὰ 200 μ. Μεγάλον ξέφωτο γύρω στὰ 5 στρέμματα. Ὑπάρχει πηγὴ μὲ νερὸ ποὺ ἀναβλύζει. Τὴν

στεφανώνου τεράστιες δξυές. Οί Βλάχοι συνήθιζαν τῆς Παναγίας (15 Αὐγ.) νά κάνουν ἐκεῖ ἐκδρομές καί νά στήνουν σοῦβλες. Τό ἔθιμο σήμερα ἀτόνισε. Ὅνομασία βλαχική.

F á g^u (ἄρσ.)· πρόκειται γιά ἕνα σημεῖο τῆς περιοχῆς, ὅπου ἡ βρύση Ἄλῃ Χότζα. Ὑπάρχει ἐδῶ μιὰ δξυὰ περιβλεπτή, πού ξεχωρίζει ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα δέντρα. Ἡ ὄνομασία ἀπό τῆ λατ. λέξη Fagus, i= ἡ φηγός.

F â n t â n â a f ú r l u^u (θῆλ. 'πηγή τῶν κλεφτῶν')· πηγὴ μέσα σέ δξυές στὰ ΝΑ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 700 μ., κοντὰ στοῦ Ντέμον καί μέσα στοῦ Varkó. Ἡ ὄνομασία ἀπό τὰ λατ. fons+furtum.

F g á t â (θῆλ. 'κορίτσι')· χαράδρα ἀνάμεσα σέ δυὸ ἀπόκρημνους βράχους. Βρίσκεται ΒΑ ἀπὸ τὰ Πριόνια περὶ τὰ 2.000 μ. με κατεύθυνση γιά Νάουσα. Λέγεται ὅτι ἐκεῖ ἔπεσε μιὰ κοπέλα γιά νά μὴ τὴν πιάσουν οἱ Τοῦρκοι. Ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὸ βλαχικὸ f g á t â=κορίτσι.

Z ω γ ρ á φ ο ς, ὁ βρύση ὁμώνυμη παλιότερα· σήμερα ἀναβλύζουν νερά· βρίσκεται ΝΑ τοῦ Ντέμον στὰ 300 μ. περίπου. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴ τῆς παλιάς βρύσης.

G á b t z ó^u (οὐδ.)· περιοχή κατάφυτη ἀπὸ δένδρα, κατηφορικὴ ὁμαλὴ πλαγιά, πού βρίσκεται στὰ ΒΔ τοῦ χωριοῦ σέ ἀπόσταση 3.500 μ. Πηγαίνουμε ἀπὸ τὸ δρόμο γιά τὰ Πριόνια. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὸ δέντρο γκαμπτζάς.

G r é n t z i (θῆλ. πληθ. 'δοκάρια, γρεντιές')· ἀνοιχτὴ καί ὁμαλὴ τοποθεσία, ἐντελῶς γυμνή, πίσω ἀπὸ τὴ γνωστὴ *Εἰκονίτσα*, στὴ βορεινὴ παρυφὴ τῆς Γράνᾶ. Ἐδῶ συγκέντρωναν κορμούς δένδρων πελεκημένους, γιά νά τοὺς προωθήσουν στοῦ ἐμπόριο, ἀπ' ὅπου καί ἡ ὄνομασία.

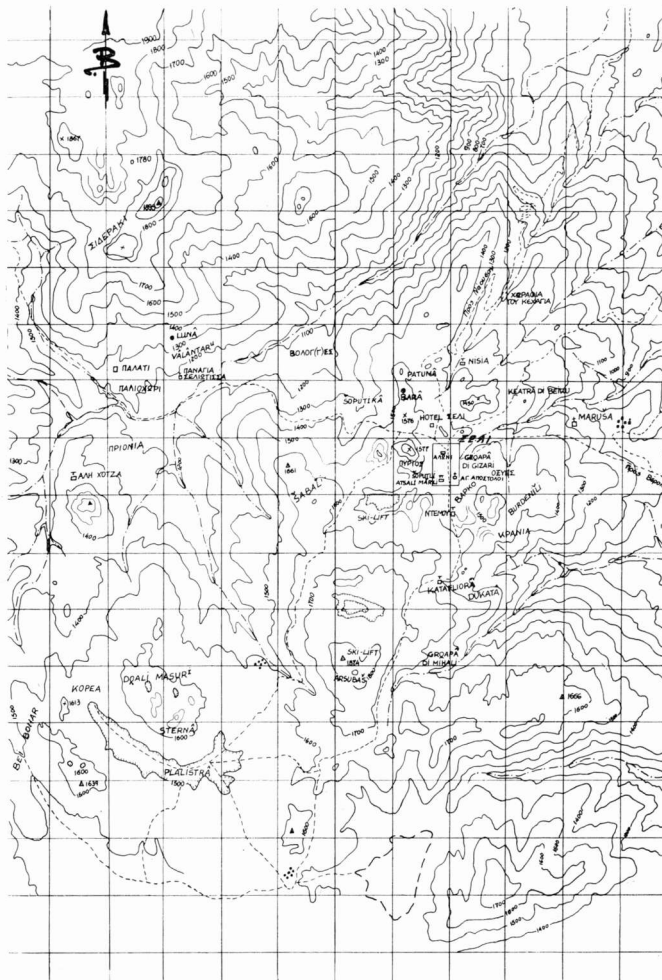
G r o á p â a l G i z á r i (θῆλ. 'τρύπα τοῦ Γκιζάρη') ὁμαλὸ λάκκωμα ἐκτεταμένο καί γυμνὸ, ἀμέσως μετὰ τὸ χωριὸ ΒΑ. Σήμερα χρησιμοποιεῖται σὰν γήπεδο. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα. Ἡ λέξη groá p â στὴ βλαχικὴ δηλώνει τὸ λάκκο, τὴ γούβα.

G r o á p â a l N i k o l á k i (θῆλ. 'λακούβα τοῦ Νικολάκη')· πρόκειται γιά λάκκο με ἀρκετὸ βάθος καί ὑπόγειο ποτάμι ἴσως. Βρίσκεται ἀκριβῶς στοὺς πρόποδες τοῦ *Σιδερακιοῦ* περὶ τὰ 400 μ. Β ἀπὸ τὸ οἰκημα τῶν δασοφυλάκων (*Παλάτι*). Ἡ ὄνομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα.

G ú v â a l M i h á l i (θῆλ. 'τρύπα τοῦ Μιχάλη')· πρόκειται γιά τρύπα σέ ἀπότομη βραχώδη πλαγιά με δξυές. Ἐχει ἀνοιγμα με διάμετρο περίπου 5 μέτρων. Βρίσκεται Ν τῆς Dukátâ στὰ 500 μ. Ἡ ὄνομασία προέρχεται ἀπὸ τσομπάνη πού ἔπεσε δῆθεν μέσα με τὰ πρόβατά του. Τὸ βάθος τῆς εἶναι ἀπροσδιόριστο. Ἴσως πρόκειται γιά σπήλαιο ἀνεξερεύνητο.

G ú v â d i Š á b a l^l (θῆλ. 'τρύπα τῆς Šábal^l')· πρόκειται γιά λάκκο (μᾶλλον νεροφαγιά) στοῦ τέλος γυμνῆς πλαγιάς, στὰ Ν τῆς Šabali. Βρίσκεται στὰ Δ τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου, στὰ 500 μ. ἀπ' αὐτὸ (βλ. καί Šábal^l).

I k o á n â (θῆλ. 'εἰκόνα')· τοποθεσία 2.000 μ. περίπου ΝΑ τοῦ Παπα-

Τοπωνυμικός χάρτης περιοχής Σελιού

σταύρη. Βρίσκεται άριστερά του δρόμου για τη Βέροια κοντά στη διασταύρωση για τη Μαγύσα. Ή όνομασία από παλιό εικόνησμα σε παρεκκλησιάκι, από τὰ συνηθισμένα, που βρίσκονται στους δρόμους.

Í z n u r^u a l A r í z a (άρσ. 'πηγή του 'Αρίζα'): πρόκειται για πηγή με νερό που αναβλύζει και βρίσκεται στα Β τών χωραφιών του Κεχαγιά. Ή όνομασία από í z n u r^u 'πηγή' (λέξ. σλαβ.) και κύριο όνομα.

K â n g i á l i (θηλ.): είναι μονοπάτι με πολλές στροφές ανάμεσα από όξυνες και πεύκα, που οδηγεί από τὰ Δ τής Βάγά προς τις Βολόγ(γ)ες, περι τὰ 3.000 μ. ΒΔ του χωριού. Στη βλαχική ή λέξη δηλώνει δρόμο ή μονοπάτι με πολλές στροφές.

K a t a f l i ó r â (θηλ.): τοποθεσία με βράχια και όξυνες. 'Υπάρχει βρύση πρόχειρη με τιμεντένιο σωλήνα και νερό άφθονο. Βρίσκεται στα Ν του χωριού, 1.000 μ. περίπου από του Ντέμον. Όνομασία βλαχική (ίσως από κατά+fluo).

K e á t r â (θηλ. 'πέτρα, βράχος'): κοιλάδα με πλαγιές όχι και τόσο όμαλές. Διασχίζεται από μονοπάτι που αρχίζει από τὰ ΒΔ του χιονοδρ. κέντρου και κατηφορίζει στα Πριόνια. Οί πλαγιές κατάφρατες από όξυνες και πεύκα. Ή όνομασία από ένα βράχο. Ή λέξη keátrâ από τὸ πέτρα. Στη βλαχική τὸ π γίνεται κ και τὸ ε διφθογγίζεται.

K e á t r â a l B é i k u (θηλ. 'πέτρα του Μπέικου): μεγάλη πέτρα (30×30μ.) γκριζόχρωμη. Βρίσκεται στὸ τέλος μικρῆς πεδινῆς και χωρίς δέντρα εκτάσεως στα δυτικά της: από τις άλλες πλευρές υπάρχουν πολλά πεύκα. Βρίσκεται Α του χωριού στα 2.000 μ. περίπου. Ή όνομασία από κύριο όνομα.

K i n l u a l D í t ŝ a (άρσ. 'τὸ πεύκο του Ντίτσα'): περιοχή επίπεδη: έκταση πάνω από 10 στρέμματα, γυμνή, ΒΑ του χωριού στα 500 μ. Παλιότερα υπήρχε πεύκο μεγάλο, που κάηκε άργότερα. Στη σκιά του συνήθιζε νὰ καταφεύγη και νὰ διαβάζη κάποιος Βλάχος Dítša, απ' όπου και ή όνομασία. Ή λέξη kin^u από τὸ λατινικό pinus, i 'πίτυς, πεύκο'.

K o á r d â a l T a m b á g i (θηλ. 'μαντρί του Ταμπάρη'): περιοχή με μικρὸ ξέφωτο ανάμεσα στις Βολόγ(γ)ες και τη Σορυτίκâ. Ή όνομασία από τὸ Ναουσαίο Ταμπάρη, που μάντρωνε εκεί τὰ κοπάδια του. Βλαχ. koárdâ <λατ. corda 'ζώνη, τὸ μαντρί', από φράχτη, πλεγμένο με βέργες, που ζώνει τὸ κοπάδι.

K o ρ é a, ή τοποθεσία πεδινή, συνέχεια της Plalístrâ. Ή όνομασία όφείλεται στὸ γεγονός, ότι στην μακρινή αὐτή περιοχή πήγαιναν και έσπερναν πατάτες τὴν εποχή του κορεατικού πολέμου. Βρίσκεται ΝΔ του χωριού στα 3.000 μ. περίπου.

K ρ a ν i á, ή μεγάλη έκταση με πλαγιές όμαλές και όξυνες, ΝΑ του Ντέμον πάνω από 1.000 μ. Ή όνομασία από κρανιές που υπήρχαν παλιότερα.

K ú f a l^u d i B é i b o n a r (άρσ. 'κουφάλα του Μπεημπουνάρι'): πρό-

κειται για φημισμένη κουφάλα δέντρου που από μέσα της βγαίνει νερό. Το τραγούδι έλεγε: «να πιω νερό απ' τόν κούφαλο, νερό απ' τὸ Μπεημπουνάρι». Βρίσκεται ΝΔ τοῦ χωριού στα 5.000 μ. περίπου, στα ἄριστερά τῆς Κορέας.

K u r ā n i (θηλ. πληθ. 'κουπάνες'): λακκούβες ἀνάμεσα σὲ λόφους μὲ δξυὲς σὲ ἀπόσταση 2-3 χιλιομ. Α τοῦ χωριού, στὸ δρόμο γιὰ τὴ Βέροια. Μοιάζουν μὲ κουπάνες 'ξύλινες σκάφες', ἀπ' ὅπου κι ἡ ὀνομασία.

L ú n ā (θηλ. 'φεγγάρι'): μεγάλη (4×4 μ.) ἄσπρη πέτρα, ἐπίπεδη, σὰν στρογγυλὴ πλάκα, ποὺ περιβάλλεται ἀπὸ ἀραιὰ πεῦκα. Βρίσκεται σὲ μικρὴ πλαγιά, ΒΑ ἀπὸ Vâlântâr^u στα 200 μ. περίπου. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα μὲ τὸ φεγγάρι.

M a γ ο ὄ λ α, ἡ· λοφῶδες ὕψωμα, φουσκωτὸ καὶ στρογγυλὸ σὰν μάγουλο, μὲ πεῦκα καὶ μιὰ λουρίδα γυμνή. Βρίσκεται στα Δ τῆς Plalistrâ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ σχῆμα.

M a γ ú t â (θηλ.): λοφῶδης περιοχὴ γυμνή, μὲ λίγες φτέρες καὶ πικρόχορτα, ΝΑ τοῦ χωριού, δεξιὰ ἀπὸ Burdénili καὶ ἄριστερὰ ἀπὸ τὴ *Βρύση τοῦ Γωφτογιάννη* 1.500 μ. περίπου ἀπὸ τὸ χωριό· (ἀπὸ συμφυρμὸ τῶν λέξ. μαγκούνα καὶ cicuta).

M a γ ú ŝ a (θηλ.): τὸ παλιὸ χωριὸ σὲ πλαγιά, μὲ λίγα καρποφόρα δέντρα, ποὺ καταλήγει σὲ βαθειὰ ρεματιὰ μὲ δξυὲς. Σήμερα ἔχει ἀπομεινεί ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου μὲ τοιχογραφίες, σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση, τοῦ περασμένου αἰώνα. Ἡ περιοχὴ ἔχει πολλὰ νερά καὶ δυὸ νεοκτισμένες βρύσες. Βρίσκεται Α τοῦ χωριού, περίπου 7.000 μ., ἄριστερὰ τοῦ δρόμου γιὰ Βέροια. Ἡ ὀνομασία πιθανότατα ἀπὸ ἐκκλησιάκι τῆς Μικρῆς Παναγιάς· (ὁ τύπος Magúša εἶναι ὑποκοριστικὸ τοῦ Μαρία).

M a γ ὀ I o n g^u (ἄρσ. 'μαυρόλογος'): πρόκειται γιὰ κοιλάδα μεγάλη μὲ πολλὰ πεῦκα. Βρίσκεται στα 1.000 μ. ἀπὸ τὴν Κορέα, μὲ διεύθυνση ΒΔ πρὸς τὰ *Πριόνα*, Δ τοῦ χωριού περὶ τὰ 4.500 μ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὴν ὄψη τοῦ τοπίου.

M ε σ ο χ ὴ ρ ι, τὸ· ἔτσι ὀνομάζεται ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ Σελιού, κάτω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

M π α λ κ ὴ ν ι, τὸ· ἔτσι ὀνομάζεται ἡ ΝΔ γωνία τοῦ Râ'tumâ. Τοποθεσία μὲ μικροὺς θάμνους καὶ τρία τεράστια πεῦκα. Ἀπὸ τὴ Δ πλευρὰ ὑπάρχει ἀπότομη πλαγιά, μὲ ἐντυπωσιακὴ κλίση καὶ τροπικὴ σχεδὸν βλάστηση. Τὸ θέαμα εἶναι καταπληκτικὸ καὶ τὸ ὄνομα δικαιολογεῖται ἀπόλυτα. Βρίσκεται ΒΔ ἀπ' τὸ χωριὸ στα 3.000 μ. περίπου.

B á γ â, ἡ· περιοχὴ μὲ νερὸ ποὺ λιμνάζει καὶ διατηρεῖται ὅλο τὸ χρόνο· παλιότερα ἔπαιξε ρόλο ποτίστρας. Βρίσκεται ΒΔ τοῦ χωριού, ἄριστερὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Νάουσα, στα 2.500 μ. περίπου. Ἀπὸ τὸ σλαβ. bara 'τέλμα'.

B é i b o n a r (ἄρσ. 'πηγὴ τοῦ Μπέη'): τοποθεσία ὀμαλή, ὅπου καλλιερ-

γοῦν πατάτες. Βρίσκεται ἀριστερά ἀμέσως μετὰ τὴν Plalistrâ, ΝΔ τοῦ χωριοῦ στὰ 3.000 μ. περίπου. Ἡ ὀνομασία τουρκικὴ· (βλ. καὶ Kúfal^u di Béibonar).

Burdénilī (Θηλ.) ἢ τὰ Μπουρδένια· μεγάλη ἔκταση μὲ ὄξυες Α τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 1.000 μ., δεξιὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Βέροια. Ὀνομασία βλαχικὴ.

Murmínti (ἄρσ. ἠμῆμα)· τοποθεσία μὲ φτέρες, Δ ἀπὸ Šábal¹ καὶ ἀριστερὰ τοῦ Téntziri. Λέγεται ὅτι ἔθαψαν κάποιον ἐκεῖ καὶ ἀπὸ τὸ μνημα τοῦ ὀνομάστηκε ἔτσι τὸ μέρος. Ἡ λέξις ἀπὸ τὸ λατινικὸ monumentum.

Murmíntzâ (ἄρσ. πληθ. ἠμῆματα)· τοποθεσία ποῦ μοιάζει μὲ μικρὴ κοιλάδα στὰ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου γιὰ τὸ Ξενοδοχεῖο «Σέλι» μετὰ τὸ Ἀλώνι. Σήμερα κτίζονται θερινὲς κατοικίες. Παλιότερα ἦταν τὰ μνηματα τοῦ χωριοῦ. Ἡ λέξις ἀπὸ τὸ λατ. monumentum.

Murmíntzâ (ἄρσ. πληθ. ἠμῆματα)· τοποθεσία στὰ *Πριόνια*, περὶ τὰ 1.000 μ. Α ἀπὸ τὸ Παλάτι. Πηγαίνοντας στὴν *Παναγία τῆ Σελιώτισσα*, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δύο ὑψώματα καὶ ἀνάμεσα χῶρος ὀμαλός, γυμνός ποῦ ἦταν παλιότερα τὰ μνηματα τοῦ οἰκισμοῦ *Παλιοχώρι*. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ λατιν. monumentum.

Murmíntzâ al Marúša (ἄρσ. πληθ. ἠμῆματα τῆς Μαρούσας)· περιφραγμένος μὲ ξερολιθιὰ χῶρος, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη τάφοι. Ὀνομάζονται ἔτσι, γιατί βρίσκονται στὸ ΝΑ τομέα τοῦ χωριοῦ, ποῦ λέγεται Μαρούσα, διότι ἐδῶ ἐγκαταστάθηκαν οἱ κάτοικοι, ὅταν σηκώθηκαν ἀπὸ τὸ παλιὸ χωριὸ Μαρούσα. Τὰ μνηματα βρίσκονται πίσω ἀπὸ τὴν ἐκκλ. τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων στὰ 100 μ.

Nisía (οὐδ. πληθ.)· περιοχὴ μὲ ὄξυες γύρω-γύρω, σὲ κατηφορικὴ πλαγίᾳ μὲ πρόχειρη βρύση καὶ ὑποτυπώδη ξύλινη ποτίστρα. Νερὸ πολὺ κρύο. Παλιότερα γίνονταν ἐκδρομὲς σὲ συνδυασμὸ μὲ πλύσιμο ρούχων. Βρίσκεται ΒΑ τοῦ χωριοῦ στὰ 2.000 μ. περίπου δεξιὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Νάουσα. Ὀνομασία βλαχικὴ.

Ντέμος, ὃ ἢ συνηθέστερη ἐκφορὰ εἶναι *Ντέμον*, στοῦ· πρόκειται γιὰ ὀμώνυμη βρύση μὲ ποτίστρες. Βρύση καὶ περιοχὴ χρωστοῦν τὸ ὄνομά τους σὲ ξενιτεμένο κάτοικο τοῦ Σελιοῦ, ποῦ ἔδωσε τὰ χρήματα νὰ κτισθῇ ἡ βρύση. Ἡ νέα βρύση εἶναι κτισμένη στῆ θέση παλιότερης, ποῦ κτίστηκε ἀπὸ τὸν πατέρα Ντέμο. Ἡ σημερινὴ ἐγινε τὸ '67. Βρίσκεται σὲ ἀπόσταση 800 μ. περίπου Ν τοῦ χωριοῦ.

Ὁξέες, οἱ· ἔκταση μὲ ὄξυες πολὺ πυκνὲς πρὶν ἀπὸ τὰ *Μπουρδένια*, στὰ 500 μ. ἀπὸ τὸ χωριὸ, δεξιὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Βέροια. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τίς πολλὰς ὄξυες.

Παλάτι, τὸ· πρόκειται γιὰ τὸ οἶκημα τῶν δασοφυλάκων. Τὸ ὄνομασαν ἔτσι γιὰ τὴν ἐντύπωση ποῦ ἔκανε ἓνα ἀρκετὰ καλὸ οἰκοδόμημα σὲ μιὰ τόσο ἀπομακρυσμένη περιοχὴ. Βρίσκεται σὲ μικρὸ λόφο, πολὺ γραφικὸ μὲ ποικιλία ἀπὸ δέντρα καρποφόρα καὶ μῆ, στὴν περιοχὴ *Πριονίων*.

Παλιόχωρι, τό· πρόκειται γιά παλιό οικισμό κατεστραμμένο σήμερα. Σώζονται έρείπια και έκκλησία καινούργια στό όνομα τής Παναγίας Σελιώτισσας. Βρίσκεται μέσα στην περιοχή Πριονίων.

Παπασταύρης, ό· τοποθεσία (παλιότερα ύπήρχε και μικρή βρύση) μέ όξυνές πάνω στό δρόμο γιά τή Βέροια. Βρίσκεται 6.000 μ. περίπου Α του χωριού και προτού φθάσουμε στη Μαγύσα. Έκει, λένε, σκότωσαν τόν Παλασταύρη, άπ' όπου και ή όνομασία.

Ράτικά (θελ. 'τό σημείο πού πατάει κανείς, τό ύποπόδιο του άργαλειού')· ένα μικρό επίπεδο πλάτωμα, μέσα στη χαράδρα σχεδόν, ή όποία βρίσκεται άριστερά του δρόμου γιά τή Βέροια· άπόσταση άπό τό χωριό πάνω άπό 500 μ., διεύθυνση ανατολική. Τό όνομα τής τοποθεσίας άπό τή μορφή της.

Ράτμα (θελ. 'πάτωμα')· έκτεταμένο πλάτωμα, σάν μικρό όροπέδιο, περι τά 10 στρέμματα. Ύπάρχουν άραιά πεύκα και όξυνές πού πυκνώνουν προς τά Β. Σε μερικά σημεία καλλιεργείται πατάτα. Βρίσκεται Β τής Βάρά και του χωριού περι τά 3.000 μ. άπ' αυτό. Ύπάρχει τσάι του βουνού. Ή όνομασία άπό τό σχήμα.

Ραλίστρά (θελ.)· τοποθεσία πεδινή, όπου καλλιεργούσαν πατάτες. Βρίσκεται άμέσως μετά τή Στέρνα ΝΔ του χωριού στά 3.000 μ. περίπου. Όνομασία βλαχική, ίσως άπό τό νεοελληνικό *πιλαλώ*.

Ριότσί (θελ. πληθ. 'πλάκες')· πλαγιά γυμνή και πετρώδης, άπ' όπου έβγαζαν λίθινες πλάκες γιά τις όροφές παλιότερα. Βρίσκεται ΒΔ του χωριού στά 500 μ. Ή λέξη άπό τό άλβ. *plotse*.

Ριόνια, τά· άπέραντη δασώδης περιοχή κατάφυτη άπό όρεινή κυρίως πεύκη. Χωρίζεται στά δύο άπό μεγάλη ρεματιά μέ λίγο νερό. Ύπάρχει βρύση μέ ποτίστρες, οικημα δασοφυλάκων, έρείπια παλιών κτισμάτων και καινούργια έκκλησία στό όνομα τής Παναγίας. Σνηθίζουν και σήμερα άκόμη νά κάνουν έκδρομή στις 23 Αύγ. (9μερα τής Παναγίας). Βρίσκεται σε άπόσταση 9.000 μ. στά Δ του χωριού. Δρόμος βατός. Ή όνομασία άπό τά πριόνια πού χρησιμοποιούνται γιά τήν κοπή τής ξυλείας.

Ρουνίκλου αλ Γιράρι (άρσ. 'ή προυνιά του Γκιζάρη')· τοποθεσία μέ πεύκα ανατολικότερα τής Γροάρα αλ Γιζάρι. Ύπήρχε μιá προυνιά (ό προύνος) στην περιοχή αυτή, πού τή νέμονταν ό Γκιζάρης. Άπόσταση άπό τό χωριό περι τά 1.000 μ. ΒΑ. Ή όνομασία άπό κύριο όνομα και τή λατινική λέξη *runus*, i 'ό προύνος'.

Ρύντι αλ Καρκατσιούλι (θελ. 'γέφυρα του Καρκατσιούλη')· παλιότερα ύπήρχε ξύλινη γέφυρα, σήμερα όχι. Βρίσκεται σε χαράδρα κατάφυτη κοντά στη Φεάτά, περι τά 2.000 μ. ΒΑ άπό τά Πριόνια. Ή όνομασία άπό κύριο όνομα. Ή λέξη *ryniti* άπό τό λατινικό *pons*, *ntis*.

Ρύργος, ό· στις ΒΔ παρυφές του χωριού λόφος άπότομος, πετρώδης

και γυμνός. Στην κορυφή του βρίσκεται πρόχειρα καμωμένος από ξερολιθιά μικρός πύργος ύψους 3 μ. περίπου. Βρίσκεται 300 μ. άριστερά από το δρόμο για τὸ τουριστικὸ ξενοδοχεῖο «Σέλι».

Š á b a l¹ (θηλ.)· μικρὴ κοιλάδα, ὄμαλή, κατηφορική, γεμάτη ἀπὸ μικρὲς ὄξυες. Βρίσκεται στὰ Δ τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου, σχεδὸν στὴ συνέχεια μ' αὐτὸ, 2.000 μ. ΝΔ τοῦ χωριοῦ. Ὀνομασία βλαχική.

Σ έ λ ι ἦ Κ ά τ ω Β έ ρ μ ι ο, τὸ· τὸ χωριό. Βρίσκεται Δ ἀπὸ τὴ Βέροια περὶ τὰ 25 χιλ. καὶ ΝΔ τῆς Ναούσης περὶ τὰ 15 χιλ. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ σλαβ. selo 'χωριό'.

Σ ι δ ε ρ ά κ ι, τὸ· μεγάλη βουνοκορφὴ, γυμνὴ καὶ πετρώδης ψηλά, γεμάτη ὄξυες καὶ πεῦκα χαμηλά. Βρίσκεται ΒΔ ἀπὸ τὰ Πριόνια, συνέχεια μ' αὐτά. Ἡ ὄνομασία ἴσως ἀπὸ τὸ γκρίζο χρῶμα τῆς πέτρας στὴν κορυφή, ἴδιο μὲ τοῦ σιδήρου.

S k i-l i f t (οὐδ. 'ἀναβατήρας τοῦ σκί')· μὲ τὴ λέξη Ski-lift ὀνομάζεται ὅλη ἡ περιοχὴ μὲ τὶς ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ ἔργα γιὰ τὶς χιονοδρομίες. Βρίσκεται Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 1.500 μ. Ἡ λέξη ἀγγλική.

Σ κ ο τ ῖ ν α, ἡ· ἔτσι ὀνομάζεται ὅλη ἡ περιοχὴ ΒΑ τοῦ χωριοῦ. Πρόκειται γιὰ τεράστια ἔκταση, ἄλλοτε γυμνὴ καὶ ἄλλοτε πευκόφυτη, ποὺ περιλαμβάνει πολλὰ ἐπὶ μέρους τοπωνύμια. Πολλοὶ Σκοτῖνα θεωροῦν μόνον τὴν περιοχὴ ποὺ ἐκτείνεται ΒΑ μετὰ τὰ Nisia. Ἡ ὄνομασία ἴσως βλαχική, γιὰτι μαρτυροῦνται καὶ ἄλλες βλαχικὲς Σκοτῖνες.

Š o p u t í k ā, ἡ· βρυσούλα προχειροφτιαγμένη, Β τοῦ Gâbtz¹⁴ καὶ ΒΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόσταση 4.000 μ. περίπου. Ἡ ὄνομασία εἶναι ὑποκορισμὸς τοῦ šorut¹⁵ 'βρύση' ἀπὸ τὸ σλαβ. sorot 'καταρράκτης'.

Š ó p u t l i a t s á l i m á r l i (ἄρσ. πληθ. 'οἱ μεγάλες βρύσες')· μιὰ βρύση κτιστὴ μὲ δυὸ σωλῆνες καὶ πολὺ κρῦο νερό. Ἦταν καὶ εἶναι οἱ κυριότερες τοῦ χωριοῦ. Βρίσκονται Ν τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ, περὶ τὰ 100 μ. Γιὰ τὴν ὄνομασία βλ. Šorutíkā καὶ Tsiirga.

Σ τ έ ρ ν α, ἡ· πηγὴ μὲ νερὸ ποὺ ἀνάβλυζε, ἀμέσως μετὰ τὸν Téntziri, στὰ ΝΔ τοῦ χωριοῦ, 3.000 μ. περίπου. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ τὸ σχῆμα δεξαμενῆς.

S t í z m ā (θηλ.)· περιοχὴ προτοῦ νὰ φτάσουμε στὸ οἶκημα τῶν δασοφυλάκων (Παλάτι), στὰ ἀνατολικά τῆς περιοχῆς Πριονίων. Εἶναι πλαγιά μὲ πεῦκα καὶ ὑπάρχουν σ' αὐτὴν πολλὰ ἐρείπια ἀπὸ ἀγροτικὸ οἰκισμὸ, διότι παλιότερα ἢ ἔκταση ἦταν καλλιεργήσιμη. Βλαχ. stismā 'κτίσμα'.

Σ τ ο ρ ν ά ρ ι, τὸ· λοφώδης καὶ πετρώδης τοποθεσία, ἄριστερά καὶ μετὰ τὴν Plalistrā, ΝΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόσταση 3.000 μ. περίπου. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὸ *στουρνάρι* 'πυριτόλιθος'.

T é n t z i r i (ἄρσ.)· τοποθεσία δεντρόφυτη, ΝΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόστα-

ση 3.000 μ. Πρόκειται γιὰ λάκκωμα σὲ σχῆμα κατσαρόλας. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ τουρκ. *tencere*.

T z g á n â (θελ. 'φρύδι τοῦ βουνοῦ'): γυμνὸς λόφος στὰ δεξιὰ τοῦ δρόμου πρὸς τὸ Ξενοδοχεῖο «Σέλι», στὶς βορεινὲς παρυφῆς τοῦ χωριοῦ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ λατινικὸ *gena* 'βλέφαρο, μάγουλο'.

T s i i r g a a t s e á m á r g a (θελ. 'μεγάλο τσαίρι'): πρόκειται γιὰ τὸ μεγάλο λάκκωμα τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου, ὅπου σήμερα οἱ χῶροι παρκάρισματος. Παλιότερα ὄλη ἡ ἔκταση ἦταν σκεπασμένη μὲ πλούσια χλόη. 1.600 μ. Δ τοῦ χωριοῦ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ τουρκ. *sayin* καὶ βλαχικὸ *atsea* (<λατ. *ecce-illa*) καὶ τὸ ρουμαν. *mare* (<λατ. *major*).

T s i i r g a a t s e á n í k a (θελ. 'μικρὸ τσαίρι'): πρόκειται γιὰ τὸ στενόμακρο καὶ μικρότερο λάκκωμα, ποῦ βρίσκεται ἀνάμεσα στοὺς δυὸ δρόμους πρὶν ἀπὸ τοὺς χῶρους παρκάρισματος τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου. Βρίσκεται στὰ Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 1.400 μ. Ἡ λέξη *nika* ἴσως ἀπὸ τὸ ρουμαν. *mic* (βλ. *tsiirga atsea marga*).

V á l â n t á r u (ἀρσ. 'βαλανιδιά'): τοποθεσία ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας στὰ Πριόνια καὶ στὰ Β αὐτῆς. Πρόκειται γιὰ ὄμαλὴ πλαγιά μὲ βαλανιδιᾶς (παλιότερα ὑπῆρχαν πολλές), ἀπ' ὅπου καὶ ἡ ὀνομασία.

Χ á ν ι, τό· ἔτσι ὀνομάζεται ἡ ΒΔ πλευρὰ τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ Σελιοῦ, διότι παλιότερα ὑπῆρχε χάνι.

Χ α τ ζ ι α ν τ ῖ ν, τό· βουνοκορφὴ μετὰ τὸ *Ἀγκάθι*, μισὴ γυμνὴ μισὴ πευκόφυτη, ΝΔ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 5.000 μ. Ὀνομασία τουρκικῆ: *haci Adin*.

Χ ω ρ á φ ι α τ ο ὕ Κ ε χ α γ ι á, τὰ· ἐκτεταμένη περιοχή, ὄμαλὴ καὶ πεδινὴ σχεδόν, μὲ ἀραιὰ πεῦκα καὶ φτέρη· καλλιιεργεῖται πατάτα. Βρίσκεται Β ἀπὸ τὴν *Πέτρα τοῦ Μπέικου* καὶ ΒΑ ἀπ' τὸ χωριὸ περὶ τὰ 2.000 μ. Ἡ περιοχή ἀνῆκε παλιότερα σὲ *κεχαγιά*, ἀπ' ὅπου κι ἡ ὀνομασία.

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Κατὰ περιοχὲς οἱ ἐκτάσεις γύρω καὶ μακριὰ ἀπ' τὸ χωριὸ ἔχουν καὶ διάφορα ὀνόματα. Ἐξαφνα ὁ ΝΑ τομέας εἶναι γνωστὸς σὰν *Μαγύσα*, γιὰτὶ αὐτὴ ἡ περιοχή τοῦ χωριοῦ οἰκίσθηκε ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τοῦ παλιοῦ χωριοῦ *Μαγύσα*: ὁ ΝΔ πρὸς Δ ὀνομάζεται *Μικρὸς Μεράς*, γιὰτὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ εἶχαν δοθῆ τὰ μικρὰ οἰκόπεδα γιὰ σπίτια καὶ περιβόλια· ὁ ΒΔ καὶ Δ φέρεται σὰν *Μεγάλος Μεράς*, γιὰτὶ τεράστιες δασωμένες του ἐκτάσεις μοιράστηκαν στοὺς κατοικοὺς καὶ ἀποτελοῦν τὶς γνωστὲς ἐκεῖ *μπάσνες* (δασοτεμάχια): ὁ ΒΑ ὀνομάζεται *Σκοτῖνα*. Περιοχὲς ἐπίσης ἐκτεταμένες κάπως ἀλλὰ ἀπομακρυσμένες εἶναι τὰ *Πριόνια* καὶ ἡ *Κορέα*.

Τὰ τοπωνύμια, ποῦ περιγράφονται, χονδρικὰ κατὰ περιοχὲς μποροῦν νὰ κατανεμηθοῦν ὡς ἑξῆς:

Α' Marúša

Ἄγναντές, Varkó, Βρύση Γυφτογιάννη, Burdénili, Dukátâ, Fântă'nâ al fûrlur^u, Gúnâ al Miháli, Ζωγράφος, Ikoánâ, Katafliórâ, Κρασιά, Kupá'ñi, Magútâ, Marúša (τὸ παλιὸ χωριό), Ντέμος, Ὁξυές, Παπασταύρης, Pátikâ.

Β' Μεγάλος Μερὰς

Βολόγ(γ)ες, Gâbtzô^u, Kângiáli, Κοάρδâ al Tambári, Šopotikâ, Stízmâ.

Γ' Μικρὸς Μερὰς καὶ Σέλι μὲ τις παρυφές του.

Ἄλωνι, Ἀναγνώστης, Arsúbaš, Gréntzi, Gúnâ di Šábalⁱ, Μεσοχώρι, Murmíntzâ, Murmíntzâ al Marúša, Plótsi, Πύργος, Šábalⁱ, Σέλι (Κάτω Βέρμιο), Ski-lift, Šóputli atsáli mă'rli, Tzǵánâ, Tsiírǵa atseá márga, Tsiírǵa atseá níka, Χάνι.

Δ' Κορέα (καὶ ὅσα βρίσκονται πρὸς τὰ ἐκεῖ)

Ἄγκαθι, Béibonar, Doáli másuri, Κορέα, Kúfal^u di Béibonar, Μαγούλα, Μαντόlong^u, Murmínti, P̄lalistrâ, Στέρνα, Στορνάρι, Téntziri, Χατζιαντίν.

Ε' Πριόνια (καὶ ὅσα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση).

Ἄλῃ Χότζα, Ἄνω Σέλι (Ἄνω Βέρμιο), Vâlântár^u, Βόδι, Fág^u, Fǵátâ, Groápâ al Nikoláki, Kǵátrâ, Lúnâ, Murmíntzâ, Παλάτι, Παλιοχώρι, Πριόνια, Púnti al Karkatsiúli, Σιδεράκι.

Στ' Σκοτίνα

Βρύση Γραμμένης, Γραμμένη, Groápâ al Gizári, Ízvur^u al Aríza, Kǵátrâ al Béiku, Kínlu al Dítsa, Μπαλκόνι, Bárâ, Nísia, Pátumâ, Pruníflu al Gizári, Σκοτίνα, Χωράφια τοῦ Κεχαγιᾶ.

ΝΙΚ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

R É S U M É

N i k o s P a p a d o p o u l o s, Noms de lieu de Seli (région de Veria).

L' auteur présente 82 noms de lieu du village Séli (ou Kato Vermion), très connu comme station de sports d'hiver. Il s'agit d'un village valaque, dont les habitants estivaux (qui n'y résident plus pendant l'hiver) parlent aussi bien le grec que l'aroumain. Cette particularité se reflète également aux noms de lieu, parmi lesquels il y en a qui se disent en grec et d'autres qui se disent en aroumain, ces derniers étant transcrits en caractères latins. Les noms de lieu sont classés par ordre alphabétique, mais à la fin de l'article il y a un index court qui les classe par régions.